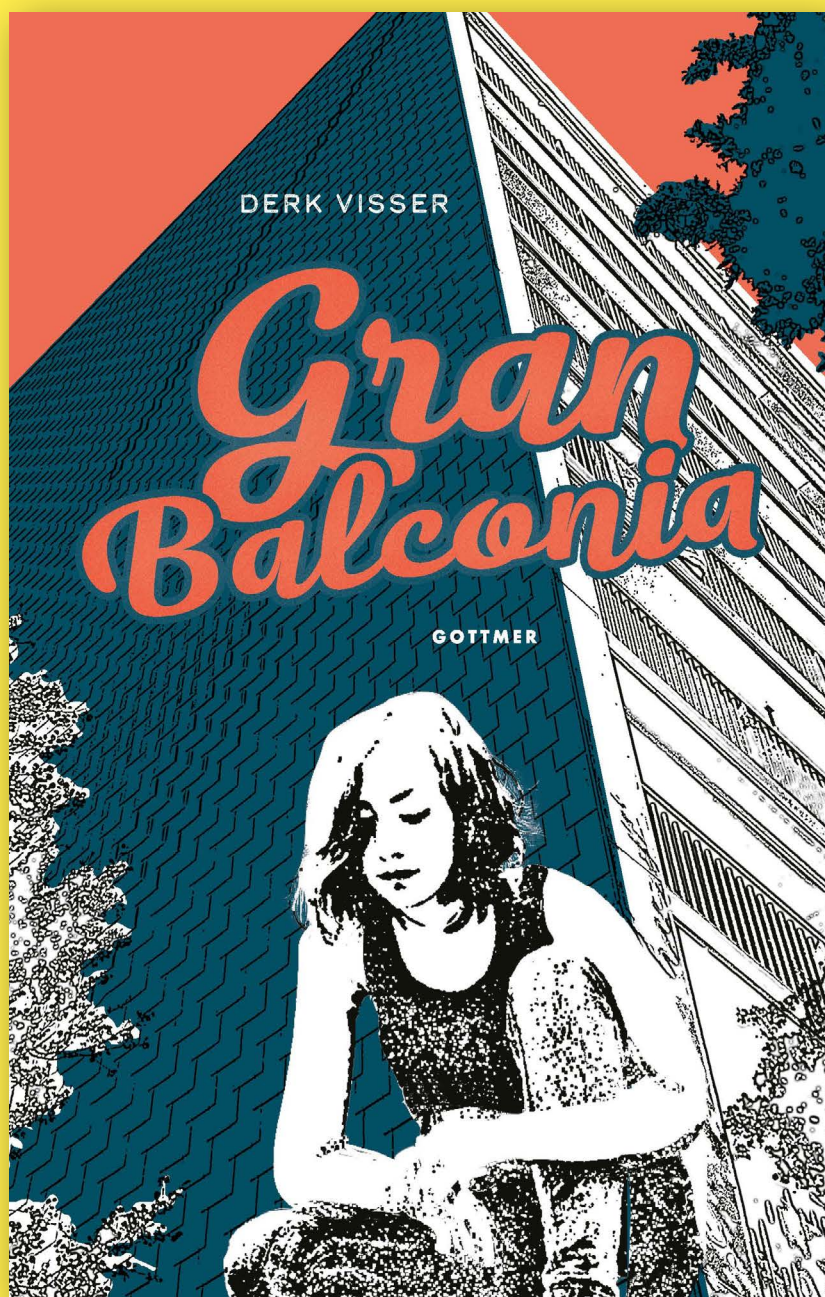

LESBRIEF

BIJ **GRAN BALCONIA**
VAN **DERK VISSER**

Jonge Jury 2027

REALISTISCH

**ARMOEDE
FAMILIE
ZELFVERTROUWEN & ZELFBEELD**

LEESFRAGMENT 1

Gran Balconia van Derk Visser

Michelle, door bijna iedereen Shell genoemd, woont met haar zwangere moeder en twee zusjes, Danni en Jodie, in een groot flatgebouw. In de zomer trekken medeflatbewoners weg om op vakantie te gaan.

9

We hebben de bank uit de woonkamer naar het balkon gesleept. Hij past precies. Op de parkeerplaats naast het veldje is een gezin druk met het inladen van vakantiespullen. Wij zitten eerste rang. Eretribune. Het imperiaal boven op de auto ligt vol. De ouders en hun twee dochters proberen de rest in de achterbak te proppen. Ik ken ze van gezicht. De meisjes zitten bij Jodie op school en liepen twee maanden geleden al te roepen dat ze deze zomer op vakantie gaan naar de zon. Alsof die zon hier niet schijnt.

‘Het ergste van kamperen zijn de wc’s,’ zegt Danni.

‘En de regen,’ zeg ik. ‘Helemaal als je tent in een kuil blijkt te staan. Dan drijven al je spullen weg.’

‘Officieel moeten ze de wc’s drie keer op een dag schoonmaken. Maar ik heb gelezen dat geen camping zich daaraan houdt.’

‘Ik snap het niet,’ zegt Jodie. ‘Waarom gaat iemand met een matje op de grond liggen als je thuis in een bed kunt slapen?’

‘Ik zou nog niet dood op een camping gevonden willen worden,’ zegt Danni.

‘Ik ook niet,’ zegt Jodie.

De parkeerplaats is voor een groot deel leeg. Dit is niet het eerste gezin dat op vakantie gaat. Er zijn al meer mensen weggetrokken uit de wijk. Sommigen gaan naar een camping, anderen naar het strand. Pretparken worden overspoeld, zeggen ze, maar wij doen niet mee aan die domme uittocht. Wij verblijven elke zomervakantie zes weken lang op ‘Gran Balconia’. Voor ons geen files, volgepropte campings of afgeladen pretparken. Wij hebben een balkon op het zuiden. Een skybox. En niet met dure seizoenkaarten, maar een abonnement voor het leven.

‘Ik ga binnenkort mijn haar doneren,’ zegt Danni.

‘Aan wie?’ vraagt Jodie.

‘Haar voor Haar. Een organisatie die pruiken maakt voor vrouwen met kanker.’

‘Nooit van gehoord.’

‘Ik doe mee met de challenge. Over de hele wereld knippen vrouwen hun haar af.’

‘Als we samen doneren, hebben we misschien genoeg voor een hele pruik,’ zegt Jodie.

‘Je moet minimaal dertig centimeter kunnen afknippen. De dode punten niet meegerekend.’

We houden ons haar bij elkaar en vergelijken het. Dat van Jodie en mij is net zo lang als dat van Danni, de dode door de zon gespleten punten niet meegerekend. Alles bij elkaar lang genoeg voor een mooie donorpruik.

‘Het is belangrijk dat wij als vrouwen solidair zijn met elkaar,’ zeg ik. ‘Het kan iedereen overkomen en zonder haar door het leven moeten gaan, dat wil je gewoon niet.’

‘Weet je wat je ook niet wilt?’ zegt Jodie. ‘Kennen jullie Jane Keller? Uit de flat hierachter? Van haar zijn naaktfoto’s gemaakt.’

‘Gadver,’ zegt Danni.

‘Jongens hadden zich na de gymles in een bezemkast van de kleedkamer verstopt. Ik heb gehoord dat Jane er helemaal doorheen zit.’

‘Ik ken meisjes bij wie dat ook is gebeurd,’ zegt Danni. ‘Hun foto’s zwerven voor altijd over het internet. Iedereen kan ze zien. Hun leven is veranderd in een hel. Op het schoolplein worden ze nagewezen. In de kantine zitten ze op het laatst alleen en thuis zijn ze niet meer welkom. Om over eerwraak maar te zwijgen.’

We kijken voor ons uit en ik ga in mijn hoofd na wanneer ik voor het laatst in de kleedkamer stond, douchte en me omkleedde. Jane Keller gebruikt dezelfde kleedkamer als ik. Dezelfde douches. Net als Danni trouwens. Zij denkt ook na. Ze scrolt door afbeeldingen en langs berichten om te zien of er van haar foto's zijn gemaakt.

'School hoort een veilige plek voor een meisje te zijn,' zeg ik. 'In plaats daarvan blijkt onze kleedkamer een gevarenczone. Een vrijplaats voor die sukkels om te doen waar ze zin in hebben.'

'Waarom haten jongens ons?' vraagt Jodie.

'Omdat ze bang zijn,' zegt Danni.

'Ze schijten in hun broek,' zeg ik. 'Wij zijn in heel veel dingen beter dan zij en dat weten ze. Er zijn meer meisjes dan jongens die studeren en er zijn meer meisjes die uitblinken in sport. En meisjes leven ook nog eens langer.'

'*The future is female*,' zegt Danni. 'Daar zijn ze bang voor.'

Op de parkeerplaats wordt met een harde klap een autodeur dichtgetrokken. Het gezin is ingepakt. Maar je moet niet vragen hoe. De moeder houdt een koelbox op haar schoot, ze kan er niet eens overheen kijken. De twee meisjes zitten bedolven onder alles wat niet meer in de achterbak of op het imperiaal paste. De auto start en rijdt de parkeerplaats af.

‘Veel plezier in de file!’ roept Jodie hun na.
‘Op weg naar de zon,’ zegt Danni. ‘Dezelfde die hier ook schijnt.’

‘Even serieus,’ zeg ik. ‘Die meisjes doen dus alsof hun ouders zwemmen in het geld en ze daarom wekenlang op vakantie kunnen. Maar met Kerstmis staan ze wel weer in de rij als er gratis maaltijden worden uitgedeeld.’

‘Echt superhypocriet,’ zegt Danni.

‘Wij gaan met kerst gourmetten!’ schreeuwt Jodie naar de auto. Maar het gezin kijkt niet op, ze willen het niet horen. Ze doen nog vrolijk, maar de reis naar het zuiden zal doodvermoeiend worden. Er zullen files zijn. Ruzies. Een kind dat moet plassen. Een vader die een verkeerde afslag neemt. En er zal honderd keer worden gevraagd of ze er al zijn.

Net als bij de andere vakantiegangers die zo nodig weg moesten, gaan we staan wuiven. Maar we wuiven ze niet uit, we wuiven ze weg. Vanuit onze skybox kijken we neer op al die trieste types en hun schijnheilige levens.

Als het gezin de hoek om rijdt, steekt Jodie nog een middelvinger op. Danni en ik zien een koffer die op de parkeerplaats is achtergebleven en we vragen ons hoofdschuddend af wanneer ze zullen ontdekken dat hun bagage niet compleet is. Ik denk bij aankomst op de camping.

‘Ik ga zo naar het wijkcentrum,’ zegt Danni. ‘Ik heb afgesproken met een meisje van Een plus Een is Drie.’

‘Ik ga met je mee,’ zegt Jodie. ‘Ik ga me verstoppen in de kleedkamer van de jongens. Ik heb straks judo.’

‘En dan foto’s maken van hoe ze in hun broek schijten omdat ze tegen jou moeten,’ zeg ik.

Jodie steekt haar hand op en ik geef een high-five en Danni neemt haar haar bij elkaar en bindt het met een elastiekje tot een donorpaardenstaart.

‘Ik zal de koffer van dat gezin bij het wijkcentrum afgeven,’ zegt ze. ‘Dan kunnen ze hem als ze terugkomen daar ophalen.’

‘Jij bent te goed voor deze wereld,’ zeg ik.

‘Ik weet het,’ zegt Danni.

‘Help!’

‘Is dat mama?’ vraagt Jodie.

‘Help!’ horen we nog een keer roepen. De deur naar de gang gaat open en mama strompelt in elkaar gedoken de keuken binnen. Haar gezicht verkramppt. ‘De weeën zijn begonnen!’

LESMATERIAAL BIJ GRAN BALCONIA VAN DERK VISSER

OPDRACHT 1 - GRAN BALCONIA

Lees het eerste fragment. Hierin observeren Michelle en Danni de vakantiegangers uit hun flatgebouw.

- Hoe praten Danni en Michelle over op vakantie gaan?
- Hoe denk jij daarover? Ben je het met Danni en Michelle eens?
- Wat vind je van de reactie van Danni en Michelle als het gezin met de auto wegrijdt?
- Wat is voor Danni en Michelle de waarde van hun *Gran Balconia*?
- Aan welke plaats doet de titel van het boek je denken? Waarom past die plaats goed bij dit fragment?
- Bespreek je antwoorden met een klasgenoot. Wat zijn overeenkomsten en verschillen?

CREATIEVE OPDRACHT

Maak een tekening van *Gran Balconia*, het balkon van Michelles familie. Wat is er allemaal te zien op het balkon en wat is het uitzicht? Licht je tekening toe.

OPDRACHT 2 - MIDDEN IN DE MAATSCHAPPIJ

Op het balkon bespreken Michelle en Danni belangrijke maatschappelijke onderwerpen.

- Welke maatschappelijke onderwerpen komen in dit fragment aan bod? Noteer ze hieronder.

- Welk beeld krijg je hierdoor van de meisjes?
- Markeer het onderwerp dat jij het belangrijkste vindt. Waarom kies je voor dat onderwerp?
- Bereid een pitch voor van ongeveer één minuut waarin jij de schrijver Derk Visser ervan probeert te overtuigen over dit onderwerp een heel boek te schrijven.

LEESFRAGMENT 2

Gran Balconia van Derk Visser

15

Ik staar naar het plafond en probeer na te denken over wat ik heb gedaan. Wat voor een idioot ik ben geweest. Hoe ik zo vreselijk dom heb kunnen doen. Ik word afgeleid door Jodie. Ze ligt in haar slaap te draaien en heeft het laken van haar bed getrapt. Danni spookt door het huis. De deur naar de gang staat op een kier. Kastjes in de keuken gaan open en dicht, de wc wordt doorgetrokken en even denk ik dat ze op het balkon staat en iets weggooit in de vuilnisbak. Dan hoor ik haar terugkomen. Ik klik mijn bedlampje uit en doe of ik slaap.

‘Shell?’

‘Wat is er?’

‘Ik kan niet slapen,’ zegt ze.
‘En dan kom je mij wakker maken.’
‘Ik denk dat ik bloed.’
‘Wat heb je gedaan?’
‘Niks.’
Ik schiet overeind en klik het lampje aan. ‘Ben je ongesteld geworden?’
‘Ik denk het.’ Ze gaat op de rand van mijn bed zitten. Ze heeft gehuild. Ik sla mijn laken weg en ga naast haar zitten.
‘Je eerste menstruatie.’
‘Daar lijkt het op.’
‘Hoe kan dat?’
‘Hoezo, hoe kan dat? Ik ben dertien!’
‘Maar nu opeens. Midden in de nacht. Heb je niks voelen aankomen?’
‘Ik werd wakker van steken in mijn buik.’
‘Dat hoort erbij. Dat kan op zich geen kwaad.’
‘Wat bedoel je met “op zich”?’
‘Gewoon. Dat het geen kwaad kan.’ Ik leg mijn hand op haar knie. ‘Dit is een moment om nooit te vergeten.’
‘Daar denk ik anders over.’
‘Ben je erg ongesteld?’
‘Hoe moet ik dat weten? Het is de eerste keer.’ Ze sluit haar ogen en zucht. ‘Ik weet niet wat ik moet doen, Shell. Ik heb wc-papier geprobeerd, maar dat helpt niet.’

‘Ik haal wat voor je. Blijf hier zitten.’
‘Wat dan? Ik wil geen washandjes.’
‘In de gangkast ligt een pak kraamverband.’
‘Wat moet ik daarmee?’
‘Blijf rustig zitten, Danni. Ik ben zo terug.’
‘Maar doe stil,’ zegt ze. ‘Anders wordt Jodie wakker.’
Onder in de kast ligt het kraamverband. Formaat
xxl. Eigenlijk voor mama al te groot. Maar ze doen
hun werk uitstekend, had ze gezegd. Haar bed, haar
broeken en zelfs haar ondergoed zijn schoon gebleven.
Danni zit als een ziek vogeltje in elkaar gedoken op
mijn bed. Zoals ik ook vaak zit. Het haar voor het
gezicht. De handen op de buik, knieën tegen elkaar
gedrukt. Jodie draait zich snurkend op haar zij. Ze
slaapt door alles heen.
‘Mitchell Moll stuurt mij net een bericht dat hij wat
met me wil.’
‘Blokkeer die jongen, Danni.’
‘Ik word gestoord van die gast, en ik voel me al zo
rot. Het lijkt wel stalking.’
‘Blokkeer hem dan!’
‘Blijft dit de hele tijd zo’n pijn doen?’ vraagt ze.
‘Dat is bij iedereen verschillend.’
‘Maar bij jou? Wij zijn zussen.’
‘Bij mij wordt het na de derde dag minder.’ Ik leg
het pak verband naast haar neer. ‘Gelukkig hebben
we vakantie en hoeft je niet naar school.’

‘Wat moet ik hiermee?’
‘Deze kun je ’s nachts gebruiken.’
‘Wat groot.’
‘Dat valt best mee. Als je eens wist waar vrouwen het vroeger mee moesten doen! Je mag blij zijn dat wij in deze tijd leven.’
‘Is er echt geen andere oplossing? Ik vind dit vreselijk’
‘Ik ga wat voor je regelen, Danni. Maar dit is voor nu het beste wat we hebben.’
‘Het is voor als je bent bevallen,’ zegt ze. ‘Het lijken wel luiers, zo groot zijn ze.’
‘Overdag moet je ze niet gebruiken,’ zeg ik. ‘Dan krijg je je broek niet meer dicht.’
‘Wat moet ik dan overdag?’
‘In elk geval geen legging dragen. Een legging tekent.’
‘Heb je mij ooit in een legging gezien?’
‘Mama droeg ze zelfs toen ze hoogzwanger was. En hoe dat eruitzag, weten we.’
Ze schuift naar het bedlampje toe en leest de gebruiksaanwijzing op de verpakking. Hoofdschuddend haalt ze een kraamverband uit het pak. Het zit er dubbelgevouwen in en blijkt nog twee keer zo groot te zijn.
Ze zucht. ‘Wat is dit?’
‘De plakstrip. Die moet je...’
‘Ik weet wat een plakstrip is, Shell. Ik vroeg het hardop aan mezelf en ik weet wat je ermee moet doen.’

‘Wat dan?’

‘Plakken!’

‘Ssst!’

Jodie draait zich op haar andere zij, maar slaapt gelukkig door.

‘Het spijt me,’ fluistert Danni. ‘Ik bedoel het niet verkeerd.’ Ze legt haar hand op die van mij. ‘Ik voel me niet goed. Maar ik ben blij dat je me helpt. Het zijn waarschijnlijk de hormonen.’

Ze pakt het glas water dat naast mijn bed staat en giet een scheutje over het opengevouwen kraamverband. Al het water wordt geabsorbeerd, er blijft geen druppel over. Ook niet als ze het hele glas erboven leeg kiept. Het kraamverband ligt zwaar, als een vol geplaste luier op haar schoot, maar lekt niet door.

‘Nog één ding,’ zeg ik.

‘Wat dan?’ vraagt Danni.

‘Als je ooit helemaal geen maandverband meer hebt, helemaal niets, is er één ding dat je absoluut níét moet doen.’

‘En dat is?’

‘Een krant gebruiken.’

Ze kijkt me aan alsof ik haar voor de gek hou. ‘Ik wil niet dat je grapjes maakt, Shell. Het is al erg genoeg hoe ik me voel.’

‘Een krant ritselt als je loopt. Ken je Jennifer Mazzo?’

‘Uit jouw klas?’

‘Die moest een keer een krant gebruiken.’

‘Hoezo, “moest”?’

‘Dit blijft wel tussen ons, oké?’

‘Oké.’

‘Ze kon niet thuisblijven die dag. Ze had een spreukeurt en als ze die niet zou houden, kwam er een nul bij. Ze was al een keer blijven zitten én een niveau teruggezet. Een onvoldoende voor Nederlands zou het einde van haar schoolcarrière betekenen, zeg maar.’

‘Wat wil je daarmee zeggen?’

‘Jennifer móést wel iets bedenken. Ze zat die ochtend achter in de klas, dat zul je net zien. Toen ze naar voren moest komen, werd het stil. Elke stap die ze zette, klonk alsof een pagina van die krant werd omgeslagen.’

‘Hou op.’

‘Maar niemand lachte haar uit. Zelfs de jongens niet. Dat had ik nooit gedacht. Alsof ze thuis zussen hadden en soort van wisten hoe dat voelt.’

‘Hoe weet je zeker dat het een krant was?’

‘Dat zeg ik: zo klonk het.’

‘Ik wil niet ongesteld zijn, Shell.’

‘Ik ken niemand die het wél wil. Maar het hoort erbij.’

Danni staart naar het opgezwollen kraamverband en lijkt niet te horen wat ik zeg. Dan opeens neemt ze het pak verband onder haar arm, staat op en verdwijnt de

badkamer in. Ik hoor hoe de deur op slot wordt gedraaid en het douchegordijn open- en dichtgetrokken. Ik hoor een kraan lopen. Als ze weer tevoorschijn komt, heeft ze een badjas aangetrokken. Zonder een spier te vertrekken, loopt ze langs me heen, terug naar haar bed. Aan het onwennige loopje zie ik dat ze een verband heeft omgedaan.

‘Nog vier jaar dan heb ik mijn vwo,’ zegt ze. ‘Mijn ticket naar de universiteit. Een enkele reis weg uit de wijk. Ik wil geen leven met kraamverband. Of washandjes. En al helemaal geen krant.’

‘Ik wil niet dat je weggaat, Danni.’

‘Dat bepaal ik zelf. Niet jij.’

‘Wij zijn zussen.’

‘Vanaf nu ben ik geen meisje meer. Ik ben een vrouw. Ik doe wat ik wil.’

‘Dat kan wel zijn. Maar je blijft mijn zus.’

16

De gang naar het zaaltje achter in het wijkcentrum is lang. Aan de wanden hangen posters van zomertaferelen. Met stranden, blauwe zeeën en palmbomen. Maar ze maken deze lijdensweg niet vrolijker. Alsof alle strandgasten op die posters me vanaf hun luie stretchers nakijken in mijn gang naar vernedering. Op de deur hangt een A4'tje, waarop in Comic Sans *GRATIS UITGIFTE DEPOT* staat geprint. Vast goed bedoeld, maar niet echt discreet.

Een vrouw komt het zaaltje uit. Ze draagt in elke hand een volle boodschappentas. Ik ken haar van gezicht. Ik draai me van haar af en doe of ik het activiteitenprogramma aan de muur bestudeer. Ik loop met

mijn vinger langs de programma's van morgen. 'Line Dance voor beginners en een informatieavond over een nieuw aan te leggen glasvezelnetwerk,' mompel ik hardop. 'Cool.'

Ik twijfel om naar binnen te gaan, maar denk aan Danni. Ze durft vandaag niet naar buiten. Ik denk aan het kraamverband dat ze nu draagt. Een formaat waar zelfs een zeekoe niet in doorlekt, maar waarmee je als meisje met goed fatsoen niet de straat op kunt. Ik vraag me af waarom wij in ons leven zoveel moeten bloeden. En mannen niet. Het is gemeen. Niet eerlijk. Onrechtvaardig.

Dit uitgiftedepot, een dependance van de centrale locatie een wijk verderop, is een soort winkel. Je hoeft gelukkig niet in een rij bij de balie aan te sluiten om een krat met van alles en niks in je handen geduwd te krijgen. Klanten kunnen hier zelf hun boodschappen van schappen pakken en in hun mandje leggen. En dat allemaal zonder camera's aan de muur. Maar helaas dus wel met andere bewoners die zien dat ik hier kom. En dat onthouden. Bij hen worden de beelden op hun harde schijf niet na vierentwintig uur gewist.

Het is nog vroeg. Maar een paar klanten lopen rond in het zaaltje dat ooit werd gebruikt als gymlokaal. Toen ik nog op de basisschool zat kwam ik hier graag. Tegen de muur achter de balie staat nog steeds het

klimrek. Bij elke gymles was ik als eerste boven. De bok staat in een hoek.

Maar tijden veranderen. Op de schappen vooral houdbaar voedsel. Doperwten in blik, sperziebonen en rode kool in potten. Bij de balie liggen verse groenten. Achterin vind ik schoonmaakartikelen en wc-papier. Maar nergens verzorgingsproducten voor een meisje. Achter de balie staat een vrouw in een oranje hesje en achter haar, voor het klimrek, zie ik opeens het schap met maandverband, tampons en ja hoor, zelfs kraamverband.

‘Kan ik je helpen?’ vraagt de vrouw.

Ik haal mijn schouders op. Ik zie een krat met krop-pen sla. Ik pak een krop, ruik eraan en leg hem terug.

‘Wat heb je nodig, lieverd?’ vraagt de vrouw.

‘Maandverband.’ Mijn stem galmt door het zaaltje. Maar niemand schijnt mijn vraag vreemd te vinden.

‘Dat heb ik voor je.’

Op de verpakking zit een sticker die garandeert dat dit product is goedgekeurd door dermatologen van de Skin Health Alliance. Ik lees de tekst op de achterkant. *Het ultra ademende maandverband heeft een perfecte pasvorm en biedt maximale bescherming dankzij drie unieke absorptiezones. Een verantwoorde keuze voor een veilig gevoel.* Het klinkt beter dan waarop ik had gehoopt, maar het is helaas geen big-pack.

‘Is dit niet wat je zoekt?’ vraagt de vrouw.

‘Dit zijn er tien,’ zeg ik zacht.
‘Ben je thuis niet het enige meisje?’
‘Ik heb drie zussen. En een moeder. Vijf vrouwen
in totaal.’
Ik kijk haar vragend aan en dan ruilt ze het pak
voor een big-pack.
‘Dank u wel.’
Het is ook echt een big-pack. Hiermee kunnen Danni
en ik volgende maand weer ongesteld worden. De
vrouw helpt me het pak in mijn tas gepropt te krijgen.
‘Succes ermee,’ zegt ze. ‘En als je nog wat nodig hebt,
ben je welkom.’
Buiten voel ik me niet opgelucht. Eerder bezwaard.
Ik heb mijn tas goed dichtgeritst en toch zijn de ogen
van de wijk op mij gericht. Ik voel het in mijn lijf.
Schande drukt op mijn schouders, schaamte ligt als
een steen op mijn maag. Dit is mijn *walk of shame*.
Ik hoor mensen fluisteren. Vingers wijzen me na.

OPDRACHT 3 - MENSTRUATIEARMOEDE

Lees het tweede fragment. Hierin vertelt Danni aan Michelle dat ze ongesteld is geworden en haalt Michelle maandverband. Werk samen met een klasgenoot.

- Michelle legt Danni van alles uit over ongesteld zijn. Wat is de belangrijkste les die zij Danni meegeeft?
- Michelle vertelt Danni het verhaal van Jennifer, die kranten had gebruikt als menstruatieproduct. Wat is het effect van deze scène?
- Menstruatiesarmoede is een probleem in Nederland. Steeds meer mensen hebben geen geld om menstruatieproducten te kopen. Daarom ontstaan er op verschillende plekken in Nederland Menstruatiesproducten Uitgiftepunten (MUP's), plaatsen waar je gratis maandverband kunt meenemen. De gevolgen van menstruatiearmoede zijn groot, zoals je hieronder kunt lezen (bron: website Armoedefonds). Welke gevolgen herkennen jullie bij Michelle in *Gran Balconia*?

Gevolgen van menstruatiearmoede

Menstruatiesarmoede kent enkele (in)directe gevolgen:

1. Armoedestress. Dit houdt in dat iemand stress ervaart door directe gevolgen van het leven onder of rondom de armoedegrens. Dit kan effect hebben op de (mentale) gezondheid van een persoon. Het kan namelijk uitmonden in sociale isolatie, burn-outklachten of zelfs angststoornissen. Ook kan het aanzienlijk effect hebben op het zelfvertrouwen van iemand wanneer er een gebrek is aan juiste verzorging.

2. Fysieke gezondheidsklachten. Het niet kunnen bekostigen van menstruatieproducten, zoals maandverband, kan ook gevolgen hebben voor iemands gezondheid. Een gebrek aan hygiëne kan namelijk leiden tot

ernstige infecties of zelfs langdurige ziektes. Deze gezondheidsrisico's kunnen ervoor zorgen dat iemand in een vicieuze cirkel belanden, waardoor het steeds moeilijker is om uit armoede te komen. Zonder toegang tot basisproducten zoals maandverband of tampons kunnen mensen zich minder goed verzorgen.

3. Ongelijke kansen. Veel vrouwen die menstruatiearmoede ervaren moeten noodgedwongen werk of school afmelden. Doordat zij geen menstruatieproducten kunnen veroorloven moeten zij thuis blijven. Het moeten missen van belangrijke werkoverleggen, toetsen of examens zorgt voor ongelijke kansen.

- Danni vindt dat ze vanaf nu mag doen wat ze wil. Ze is geen meisje meer, maar een vrouw. Zijn jullie het met haar eens? Waarom?

CREATIEVE OPDRACHT

Werk samen met een klasgenoot. Bereid een monoloog voor met deze titel: Scholen moeten veel meer doen om de gevolgen van menstruatiearmoede tegen te gaan.

- Doe vooronderzoek.
- Schrijf je tekst uit.
- Oefen je tekst.
- Houd de monoloog. Zorg ervoor dat jullie allebei evenveel aan het woord zijn.

OPDRACHT 4 - SCHAAMTE

Michelle leeft met veel schaamte.

- Ze schaamt zich bijvoorbeeld voor haar moeder, voor de armoede waarin ze opgroeit, voor het uitgiftedepot waar ze soms naartoe moet en voor de gevoelens die ze heeft voor Lenny. Waarom schaamt ze zich hiervoor?
- Wat doet het met haar, dat ze met zoveel schaamte leeft?
- Hoe overwint Michelle haar schaamte soms?
- Wat herken jij van jezelf in Michelle als het gaat om schaamtegevoelens?

OPDRACHT 5 - VERLIEFD ZIJN

Michelle vindt het moeilijk om te laten zien wat ze voelt voor Lenny.

- Wat voelt Michelle voor Lenny en wat voelt Lenny voor haar?
- Waarom is Lenny anders dan de andere jongens die in het verhaal voorkomen?
- Waar is Michelle zo bang voor als het gaat om haar gevoelens voor Lenny?
- Michelle vindt dat haar angst deels komt door haar moeder. In hoeverre ben je het met haar eens?
- Hoe loopt het verhaal af voor Michelle en Lenny? Vind je dit een passend einde voor dit boek?
- Bespreek de laatste twee vragen met een klasgenoot. Zijn jullie het met elkaar eens?

IS DIT BOEK JOUW FAVORIET?

Breng jouw stem uit via jongejury.nl/stemmen

JONGE JURY DOORLEESTIPS

Genoten van dit boek? Dan wil je deze niet missen:

Schildpadmeisje – Marlies Slegers

Met een schildpad als vriend en een caravan als veilige haven leeft Vis samen met haar aan alcohol verslaafde moeder.

Vanavond bij de rivier – Elin Meijnen

Het is zomervakantie en je bent voor het eerst verliefd, maar thuis stapelen de geldzorgen zich op.